

І. М. Щербань

## Мікрокліматологія

**МІКРОКЛІМАТОЛОГІЯ** (від мікро... та кліматологія) - розділ кліматології, що досліджує мікроклімат, фізичні закономірності формування та взаємодії мікрокліматичних особливостей території, типізацію мікрокліматів, розподіл на значній місцевості кількісних показників з урахуванням різних типів ландшафту. Розробляє методи і засоби перетворення мікрокліматів з метою підвищення ефективності екон. використання певної території. Вивчення мікроклімату передбачає виявлення вертикал. профілів т-ри, вологості та вітру в призем. шарі атмосфери, аналіз впливу мікротопографії, експозиції та рослинності на атмосфер. режим, а також на радіац. умови у цих шарах, з'ясування відмінностей призем. шару повітря в різних фаціях певного ландшафту. Мікроклімат. дослідж. мають вагом. наук.-теор. значення, оскільки встановлення радіац. режиму призем. шару атмосфери, процесів тепло- та вологообміну дають змогу визначити закономірності формування погоди та клімату в окремих р-нах земної кулі. На основі тривалого комплекс. вивчення складають мікроклімат. карти, що застосовують у різних галузях економіки. Мікроклімат. дослідж. у містах сприяють вирішенню питання моніторингу довкілля, встановленню зв'язків між мікрокліматом і забрудненням атмосфери, розробленню рекомендацій щодо роботи підприємств та міського транспорту. Важливим аспектом М. є оцінювання співвідношення параметрів погодно-клімат. умов дня і ночі, радіац. балансу, т-ри та вологості повітря і ґрунту, швидкості вітру, хмарності, атмосфер. опадів, а також їхнього впливу на продуктивність с.-г. культур, природну рослинність та здоров'я людей. Виділяють нові напрями наук. дослідж. - з питань практ. та меліорат. М. залежно від різноманіт. меліорацій (у с.-г. виробництві - зрошення, осушення, спец. оброблення ґрунту; у насел. пунктах - озеленення). Засн. М. - рос. географ і кліматолог О. Воєйков, якому належать дослідж. і висновки щодо впливу рельєфу, рослинності та госп. діяльності на параметри метеорол. характеристик, їхній добовий та річ. хід і вертикал. розподіл.

Він уперше висловив думку про можливість зміни клімату людиною через формування мікрокліматів. Ідеї О. Воєйкова з М. розвивали проф. Г. Селянінов, С. Сапожникова, І. Гольцберг. В Україні мікроклімат. дослідж. проводили в Укр. гідрометеорол. інституті (О. Шахнович, Л. Рибченко), Одес. екол. університеті (З. Міщенко), Київ. (М. Щербань) та Харків. (Г. Дубинський ) університетах.

## **Рекомендована література**

- 1. Воєйков А. И. Климаты земного шара, в особенности России // Избр. соч. Т. 1. Москва; Ленинград, 1948;**
- 2. Щербань М. И. Микроклиматология. Учеб. пособ. К., 1985;**
- 3. Міщенко З. А., Ляшенко Г. В. Мікрокліматологія: Навч. посіб. К., 2007.**

### **Бібліографічний опис:**

**Мікрокліматологія / І. М. Щербань // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. - К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. - Режим доступу:**

**<https://esu.com.ua/article-67583>. - Останнє поновлення : 1 січ. 2023.**

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України **([докладніше](#))**.